

De minister van het Ministerie van
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
t.a.v. Programma Aardgasvrije Wijken
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

datum: 19 april 2022
ons kenmerk: Z/21/135120/D-398939
doorkiesnummer: 0599 32 02 20
uw brief/email van: 15 maart 2022
uw kenmerk: Z/22/144816/D-393774, PAW21014
bijlagen: 1
onderwerp: Bezwaarschrift PAW aanvraag
gemeente Westerwolde/Veelerveen

Geachte mevrouw Bruins Slot,

Middels deze brief geeft het college van B&W van de gemeente Westerwolde te kennen dat zij bezwaar aantekent tegen het besluit dat de aanvraag van de gemeente voor het dorp Veelerveen met dossiernummer PAW21014 niet is geselecteerd voor een proeftuin met een aardgasvrije wijk. Het besluit is ons meegedeeld in de beschikking met dagtekening 15 maart 2022. Het gaat om de derde uitvraag van juli 2021, waarbij 47 gemeenten een aanvraag hebben ingediend en uiteindelijk 14 proeftuinen zijn geselecteerd. De betreffende beschikking is als bijlage bijgevoegd.

Als college zijn wij van mening dat de aanvraag voldoet aan de gestelde criteria en voorwaarden. Wij zijn ervan overtuigd dat de voorgestelde aanpak in Veelerveen leidt tot een succesvolle proeftuin die als positief voorbeeld zal gaan dienen. Niet alleen voor andere dorpen, buurten en wijken in de gemeente Westerwolde, maar ook voor vele andere en vergelijkbare plattelandsgemeenten in diverse provincies. In ons bezwaarschrift gaan wij puntsgewijs in op met name de in geel gearceerde motivatie van de Adviescommissie om onze aanvraag niet te selecteren en geven wij onze reactie op die motivatie. Onze reactie is evenals de PAW-aanvraag zelf tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de enthousiaste en bevlogen inwoners van Veelerveen -verenigd in de werkgroep Duurzaam Veelerveen- en in nauwe samenwerking met de Groninger Energie Koepel (GrEK) en andere deskundigen.

Motivatie Adviescommissie

De aanvraag van uw gemeente voor een proeftuin met een aardgasvrije wijk is niet geselecteerd.

Uw aanvraag is interessant vanwege de stapsgewijze aanpak naar all-electric. Sterk punt is de dorpsaanpak in een krimpregio, met weinig andere technische oplossingen, hoge energielasten en bewoners met een smalle beurs. Positief is dat het initiatief komt vanuit de bewoners, die u als gemeente faciliteert door een projectleider in te zetten en de verbindingen binnen het gemeentehuis te borgen.

Minder sterke punten zijn volgens de Adviescommissie dat de aanpak van de huurwoningen los lijkt te staan van de koopwoningen en de onzekerheid van voldoende deelname van woningeigenaren. Bij die laatste groep maakt de grote vrijblijvendheid een succesvol traject ongewis.

Bezoekadres

Gemeentehuis Sellingen, Dorpsstraat 1, 9551 AB Sellingen
Gemeentehuis Wedde, Hoofdweg 2, 9698 AE Wedde

Telefoon

(0599) 32 02 20

Postadres

Gemeente Westerwolde
Postbus 14, 9550 AA Sellingen

E-mail & website

gemeente@westerwolde.nl
www.westerwolde.nl

Reactie:

In de aanvraag is m.b.t. huurwoningen (allen eigendom van één woningcorporatie) het volgende opgenomen:

'De woningcorporatie plant eens per 8 jaar groot onderhoud aan de schil van de woningen. Voor Veelerveen is het eerstvolgende groot onderhoud gepland voor 2026 en 2029. Tijdens dit onderhoud worden ook verduurzamingsmaatregelen getroffen.'

De verduurzamingsmaatregelen die tijdens dit groot onderhoud zullen worden uitgevoerd zullen in lijn liggen met de isolatiemaatregelen van de koopwoningen in Veelerveen waarbij minimaal energielabel C zal gelden.

In het traject zal uiteraard overleg plaatsvinden tussen de projectleider PAW Veelerveen en de woningcorporatie. Naar onze mening is er dus geen sprake van een aanpak van huurwoningen die los staat van de koopwoningen.

De energie-index van de huurwoningen is bekend, contact met de woningcorporatie over planning en mate van verduurzaming loopt en de lijntjes tussen werkgroep, verhuurder en gemeente zijn kort.

In vergelijking met de koopwoningen worden de stappen bij de huurwoningen niet in cycli uitgevoerd maar in twee perioden van groot onderhoud in 2026 en 2029. Het gaat daarbij om de eerste vier van de vijf voor koopwoningen genoemde stappen:

1. Meten is weten, energiescans laten zien wat de stand van zaken is op gebied van isolatie en geven advies welke maatregelen genomen kunnen worden om dit te verbeteren.
2. Reduceren van het energieverbruik door isolatie en duurzame apparaten.
3. Gebruik maken van de gratis energie die aanwezig is in de lucht door het plaatsen van (hybride) warmtepompen.
4. Installeren van zonnepanelen op eigen dak .

Daarna kunnen ook de huurders profiteren van stap 5: 'voor de resterende energiebehoefte een collectief opwekproject in het dorp'.

Kracht in de aanpak is dat bewoners (eigenaren van koopwoningen) zelf de regie in handen hebben en zelf beslissen wanneer ze instappen. Wij realiseren ons echter ook dat afhaken op de loer ligt. In het project wordt daarom veel aandacht besteed aan voorlichting, bewustwording, ontzorgen en het wegnemen van barrières die het doorpakken van bewoners mogelijk in de weg kunnen staan. In het projectplan zijn daarvoor gerichte maatregelen opgenomen. Energiecoaches bezoeken bewoners, informeren, adviseren en hebben oog en oor voor zorgen en bezwaren. Op basis hiervan stellen bewoners en energiecoaches samen een stimulerings- en ontzorgingspakket op maat samen. De aanpak wordt verder versterkt met de inzet van ambassadeurs en inspirerende voorlopers die o.a. in het kader van "gluren bij de burens" hun verduurzaamde woning als voorbeeldwoning openstellen en ingaan op allerlei praktische vragen. Daarnaast is er een breed scala aan kleine en grotere activiteiten zoals een energie-thuiszorgdienst, duurzaamheidsmarkten, praktische workshops, excursies en deelprojecten zoals Kids en Energie en de inzet van een junior-energiecoach.

Motivatie Adviescommissie

Daarnaast leunt de aanvraag sterk op vrijwilligers wat een kans is, maar ook de onzekerheid in haalbaarheid versterkt. De onzekere factor wordt versterkt doordat er niet definitief is gekozen voor een oplossing, maar dat de deur open blijft staan voor een andere techniek in de toekomst, zoals groen gas en/of biogas.

Reactie:

De werkgroep Duurzaam Veelerveen bestaat inderdaad uit vrijwilligers. Dat mag misschien een factor zijn die onzekerheid met zich mee kan brengen, maar vooral betekent dit de garantie voor voeling houden met de inwoners en goede mogelijkheden om verkregen draagvlak te bestendigen en verder uit te bouwen. Hier geldt zeker 'ons kent

ons'.

De adviescommissie constateert in de 'Kwaliteitsanalyse aanvraag derde ronde proeftuinen' bij het onderdeel 7 participatie & organisatie (kwalificatie 'Goed'):

'De basis is goed in dit project, het is een bewonersinitiatief dat door de gemeente wordt ondersteund. De organisatie staat en via veel acties richting bewoners wordt men betrokken. De bewoners blijven baas over wanneer ze gaan meedoen in het project. De verschillende instapmomenten om in de projectperiode te gaan meedoen, bieden die mogelijkheid ook. Ambassadeurs dragen bij aan de verspreiding binnen de wijk en werwing van nieuwe deelnemers. Aandachtspunt is de bestendigheid van de bewonerswerkgroep, die een belangrijke rol heeft in de aanpak, maar wel uit vrijwilligers bestaat.'

Naar onze mening onderschrijft dit de kracht van deze aanvraag: een initiatief van bewoners, niet top-down, maar echt van onderop. Iets waarvan ook de gemeente Westerwolde heeft ingezien dat hier echte kansen liggen om een voorbeeld te zijn dat navolging in de rest van de gemeente kan krijgen. **De kracht van het project is dat het project het beste van twee werelden in zich verenigt.** Enerzijds is er sprake van een bottom-up aanpak waarbij bewoners zelf het stuur in handen hebben en zich actief inzetten voor het welslagen van het project en verspreiding van de aanpak. Anderzijds is er sprake van een solide organisatie waarin vrijwilligers en professionals hecht met elkaar samenwerken en zorgen voor een bestendige aanpak.

Zo werkt de bewonerswerkgroep o.a. nauw samen met de gemeente Westerwolde, de Groninger Energie Koepel (GreK, <https://greksite.wixsite.com/grek>) en diverse deskundigen. Ook is er veel aandacht voor kennisuitwisseling en verspreiding van de aanpak via o.a. het Platform Energietransitie Westerwolde. In dit platform werken de lokale energiecoöperaties, lokale initiatiegroepen, de Groninger Energie Koepel en de gemeente nauw met elkaar samen.

De werkgroep heeft op basis van een uitgebreid onderzoek in samenwerking met de Groninger Energie Koepel de gemeente Westerwolde en de provincie Groningen een wijkenergieplan (WEP) gepresenteerd aan de bewoners van Veelerveen en aan de politieke partijen in Westerwolde. Het draagvlak voor deze WEP was onder voornoemde stakeholders zodanig dat met brede steun een aanvraag is ingediend voor het programma aardgasvrije wijken.

Dat verder de deur open blijft staan voor een andere (aanvullende) techniek in de toekomst, zoals groen gas en/of biogas is inherent aan een proeftuin. Essentie van een proeftuin is dat de uitvoering geen 100% zekerheid biedt, maar dat je op basis van een goed fundament ook anticipeert op ontwikkelingen die nu nog niet rendabel zijn, maar in de toekomst zeker van grote betekenis kunnen zijn. Als de toepassing van groen gas en/of biogas op termijn rendabeler is dan nu, is zeker voor het platteland met kleine kernen met een overwegend oude en slecht tot matig geïsoleerde woningvoorraad (*in die zin is Veelerveen exemplarisch voor een plattelandsdorp*), dit een serieus alternatief als overbrugging naar een warmtepomp HT. Niet alle woningen kunnen immers volledig met warmtepompen all-electric verwarmd worden. Een deel van de woningen zal gebruik moeten gaan maken van hybride warmtepompen. Voor die hybride warmtepompen is gas nodig. Biogas of groen gas zijn daarvoor een duurzaam alternatief.

Motivatie Adviescommissie

Bovendien is de keuze voor HT-warmtepompen als eindoplossing ook nog een onzekere factor, omdat deze voor een goed rendement nog in ontwikkeling zijn.

Reactie:

Doordat wij niet op voorhand al kiezen voor een oplossing die in 2021 gunstig lijkt, maar open staan voor nieuwe ontwikkelingen, laat wij zien dat wij kunnen en willen anticiperen op nieuwe ontwikkelingen. Dit geeft veel inwoners vertrouwen dat er niet te vroeg gekozen is voor een bepaalde richting. Het geeft inwoners de gelegenheid in te stappen

op een voor hen gunstig moment qua oplossing die bij hen past en ook financieel op hen toegesneden is. Dit stimuleert hen om mee te willen doen. Juist de toewijzing van de PAW-subsidie zou veel woningeigenaren over de streep trekken omdat ze met de PAW-middelen en de andere bestaande subsidies een groot deel van de kosten voor isolatie en installaties kunnen financieren.

Daarnaast vinden wij de formulering 'Bovendien is de keuze voor HT-warmtepompen als eindoplossing ook nog een onzekere factor, omdat deze voor een goed rendement nog in ontwikkeling zijn' onterecht gehanteerd. Immers in de wel geselecteerde aanvraag van de gemeente Westerkwartier (proeftuin MOL-dorpen) blijkt dat deze aanvraag qua uitvoering sterke overeenkomsten vertoont met onze aanvraag. Zie hierna de kenmerken van de aanvraag Westerkwartier:

Bouwperiode wijk	Divers
Wijk typologie	Lintdorp
Typologie woningen	Alle typologieën
Doel: aardgasvrij of aardgasvrij-ready	Stapsgewijze aanpak naar aardgasvrij
Technische oplossing	Individuele all-electric warmtepomp, groen gas + h warmtepomp
Individueel/collectief	Individueel
Bron voor de technische oplossing	Lucht, zonthermie
Toelichting technische oplossing	Focus op isoleren; deel woningen naar all-electric en naar hybride. Het elektriciteitsverbruik wordt gecompenseerd door zonnepanelen.

Bron: <https://www.aardgasvrijewijken.nl/proeftuinen/proeftuin+mol-dorpen/default.aspx>

Ook de eveneens geselecteerde aanvraag van Coevorden/Dalen en onze aanvraag vertonen veel overeenkomsten. Ook in Coevorden/Dalen is net als in onze aanvraag sprake van een stapsgewijze aanpak met woningisolatie, zonnepanelen, hybride en all-electric warmtepompen en een mogelijk eindbeeld met name bij vooroorlogse bouw met invulling van groen gas. Ook in Westerkwartier en Coevorden komen de ambities net als in Veerle voort uit bewonersinitiatief.

Als wij onze aanvraag naast de toegekende aanvragen van Westerkwartier en Coevorden leggen, kunnen wij niet anders constateren dan dat ook onze aanpak voldoet aan de gestelde criteria en voorwaarden en op een vergelijkbare manier en met een vergelijkbare uitkomst beoordeeld had moeten worden. Wij vinden de motivatie van de Adviescommissie daarom onterecht en verzoeken om een heroverweging van de beslissing om onze aanvraag af te wijzen.

Motivatie Adviescommissie

Er is twijfel of uw aanvraag voldoet aan randvoorwaarde 11 (de aanpak leidt zoveel mogelijk direct tot reductie van de warmtebehoefte en het eindbeeld is bekend). De hybride warmtepompen zijn in 2035 nog niet afgeschreven. Een goede analyse hierover en over het energiegebruik van de HT-warmtepomp als alternatief voor de hybride warmtepomp ontbreekt.

Reactie:

De twijfel of onze aanvraag voldoet aan randvoorwaarde 11 (de aanpak leidt tot zoveel mogelijk direct tot reductie van de warmtebehoefte en het eindbeeld is bekend), is naar onze mening discutabel. Uit het wijkenergieplan van Veelerveen blijkt dat het gasverbruik van het projectgebied van Veelerveen is te bepalen aan de hand van opendata van Enexis per 1 januari 2020. De som van de zogenaamde Standaard Jaarverbruiken voor het projectgebied komt neer op 613.225 kuub aardgas. Uit studies van onder meer TNO blijkt dat hiervan ongeveer 85% gebruikt wordt voor woningverwarming en 15% voor tapwaterverwarming (douche/ warm water keuken). Er is natuurlijk ook een kleine hoeveelheid gas nodig voor koken, maar deze is hooguit 50 kuub aardgas per woning per jaar.

De wijze waarop de woningen geïsoleerd worden, **levert al een energiebesparing op het verwarmingsverbruik op van 25%**. Op het tapwater verbruik en het verbruik van elektriciteit doet isolatie niet veel, dus wordt ervan uitgegaan dat dat vooralsnog constant blijft.

De reductie van de warmtebehoefte (gesteld op 85% van 613.225 kuub, zijnde 521.241 kuub) zal na isolatie van de woningen dus uitkomen op 25% van 521.241 kuub, zijnde 130.310 kuub. Blijft over een warmtevraag van 390.930 kuub. Met het gebruik van **(hybride) warmtepompen kan hierop nog een besparing gerealiseerd worden van zeker 50%**. Blijft over een warmtevraag van ongeveer 195.465 kuub.

De uiteindelijke besparing (zijnde 325.775 kuub) op de warmtevraag van 521.241 kuub is dus 62,5%

Voor de beoordeling heeft de Adviescommissie als hulpmiddel gebruik kunnen maken van de kwaliteitsanalyses die door experts zijn opgesteld onder coördinatie van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. De Adviescommissie beoordeelt echter zelfstandig alle aanvragen.

Uw aanvraag scoort voldoende op de meeste onderdelen en goed op participatieaanpak. Met name op de thema's techniek en financiën zitten nog punten die nadere uitwerking vragen. De Adviescommissie deelt deze kwaliteitsanalyse en is van mening dat uw aanvraag weliswaar voldoende is, maar nog uitwerking behoeft.

De Adviescommissie hecht waarde aan het selectiecriterium uitvoeringsgereedheid. Dat is de mate waarin het aannemelijk is dat, op basis van de in de aanvraag geleverde informatie, de aanpak direct na selectie als proeftuin van start kan gaan én in 2030 (of voor 2040) is afgerond.

Motivatie Adviescommissie

Uw aanpak is redelijk tot goed uitvoeringsgereed. Er is met name onzekerheid over de haalbaarheid van de isolatieaanpak.

De Adviescommissie hecht waarde aan het selectiecriterium energiebesparing en – efficiëntie. De Adviescommissie deelt de kwaliteitsanalyse van RVO dat de energiebesparing voldoende is, door de toepassing van de isolatiemaatregelen. Er worden vraagtekens gesteld of het kleine aantal woningen waarop de berekeningen zijn gebaseerd voldoende representatief zijn voor de andere woningen.

Reactie:

De zes woningen die in Veelerveen uitgebreid zijn onderzocht, zijn representatief voor een substantieel deel van de woningvoorraad in Veelerveen en ook voor andere dorpen, buurten en wijken in Westerwolde. Er is bij deze selectie van de woningen uitgegaan van een matrix met de meest voorkomende type woningen vrijstaand, 2-onder1 kap (rijtjeswoningen komen hier nauwelijks voor) en de bouwperiodes (1920-1950/1950-1980/1980-heden).

Het overgrote deel van de gebouwen in het projectgebied heeft een woonfunctie. Zeven gebouwen hebben dat niet. Van deze zeven adressen zijn er drie met een bijeenkomst-

functie. Daarnaast zijn er vier objecten met een industriefunctie (verschillende soorten bedrijvigheid).

Binnen Veelerveen en omgeving is het meest voorkomende woningtype de vrijstaande woning, op de tweede plaats gevolgd door twee-onder-1-kap woningen. De bouwjaar-samenstelling van de woningen is aangegeven in onderstaand overzicht.

Bouwjaar	Aantal	Per bouwperiode
>1900	2	
1900-1909	0	
1910-1919	5	
1920-1929	32	
1930-1939	25	
1940-1949	9	73
1950-1959	30	
1960-1969	3	
1970-1979	25	58
1980-1989	14	
1990-1999	20	
2000-2009	17	
2010-2019	4	55
	186	186

Voor de bouwperiode 1920-1950 zijn vier woningen middels een Energie Prestatie Advies (EPA) onderzoek minutieus geanalyseerd, Voor de bouwperiode 1950-1980 is één woning geanalyseerd en voor de bouwperiode 1980-nu zijn twee woningen aan een EPA-onderzoek onderworpen. Bovendien zijn de warmteverliezen van alle woningen in Veelerveen via warmtebeelden in beeld gebracht en bewoners ter hand gesteld. Verder zijn de energielabels (al dan niet voorlopig) in de aanvraag vermeld.

Als woningtype en bouwjaar gecombineerd worden, kun je vaststellen dat Veelerveen een groot aantal vrijstaande, oude woningen heeft. Die oude woningen zijn gebouwd volgens de bouwvoorschriften van die tijd en zijn over het algemeen slecht geïsoleerd. Dat betekent dat die woningen veel energie (gas) verbruiken om de woning te verwarmen.

De commissie geeft aan dat er onzekerheid is over de haalbaarheid van de isolatieaanpak. Op voorhand willen we daarbij aangeven dat de regie bij inwoners ligt en dat zij zelf bepalen of en wanneer zij instappen. Zoals eerder aangegeven, realiseren wij ons dat afhaken op de loer ligt. **In onze aanpak is alles er daarom op gericht om inwoners persoonlijk te benaderen, warm te maken om mee te doen en om samen te komen tot maatwerk in de isolatieaanpak.** In het project is zoals eerder aangegeven veel aandacht voor voorlichting, bewustwording, informeren, adviseren, ontzorgen en enthousiasmeren met inspirerende verhalen en praktische voorbeelden. Daarnaast zijn de aanbevelingen voor de onderzochte woningen verwoord in **twalf maatregelpakketten**. De differentiatie in deze maatregelpakketten biedt het noodzakelijke maatwerk. Ook bewoners die financieel minder draagkrachtig zijn, kunnen gefaseerd hun woningen isoleren.

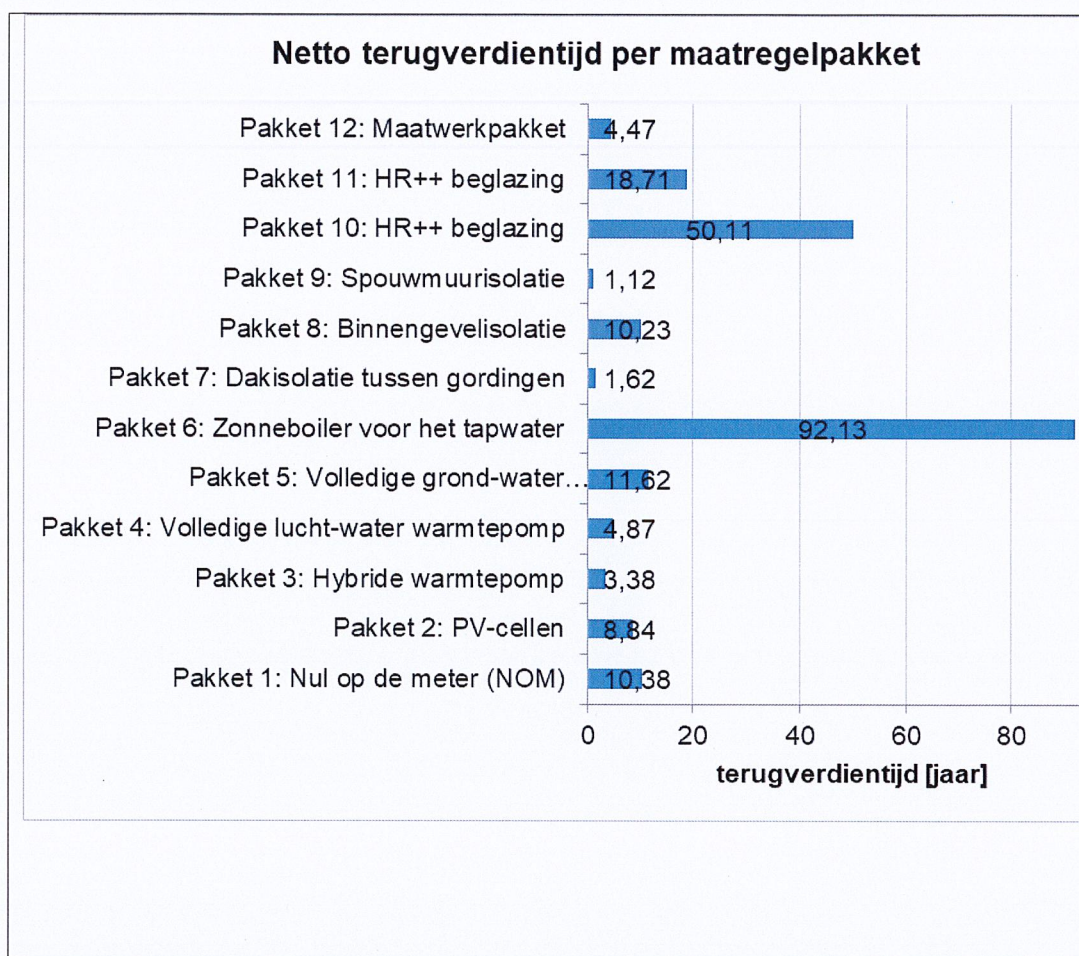

Pakket	Omschrijving	Maatregelen
<i>Pakket 1: Nul op de meter (NOM)</i>	Een combinatie van maatregelen, waarmee theoretisch NOM gerealiseerd wordt.	- 11kW Volledige lucht-water warmtepomp (vloerverwarming) - Warmtepomp TW - 20 m2 PV-cellen multikristallijn 10 W, 10 O - 100 mm PIR dakisolatie 6,5% hout, RC=4,22 - HR++ glas in nieuwe houten kozijnen, U=1,3 - 100 mm PIR binnenmuurisolatie, RC=6,31
<i>Pakket 2: PV-cellen</i>	Ca. 20 m2 zonnepanelen op het dak, waarvan 10 op oriëntatie west en 10 op oost.	- 20 m2 PV-cellen multikristallijn 10 W, 10 O
<i>Pakket 3: Hybride warmtepomp</i>	Een hybride warmtepomp i.c.m. de huidige cv-ketel.	- Hybride warmtepomp i.c.m. huidige ketel
<i>Pakket 4: Volledige lucht-water warmtepomp</i>	Een volledige warmtepomp, aangesloten op de huidige vloerverwarming.	- 11kW Volledige lucht-water warmtepomp (vloerverwarming) - Warmtepomp TW
<i>Pakket 5: Volledige grond-water warmtepomp</i>	Een volledige warmtepomp, aangesloten op de huidige vloerverwarming.	- 11kW Volledige grond-water warmtepomp (vloerverwarming) - Warmtepomp TW
<i>Pakket 6: Zonneboiler voor het tapwater</i>	Een zonneboiler voor het tapwater.	- 160l zonneboiler, 2,92 m2 collectoren west
<i>Pakket 7: Dakisolatie tussen gordingen</i>	Ca. 100mm dakisolatieplaten tussen de gordingen.	- 100 mm PIR dakisolatie 6,5% hout, RC=4,22
<i>Pakket 8: Binnengevelisolatie</i>	Ca. 100mm isolatieplaten binnenom de gevel. Vervolgens afwerken middels bijvoorbeeld gipsplaten.	- 100 mm PIR binnenmuurisolatie, RC=6,31
<i>Pakket 9: Spouwmuurisolatie</i>	Ca. 50mm spouwmuurisolatie in de gevel, mits praktisch haalbaar.	- 50 mm EPS spouwmuurisolatie, RC=1,82 Gevel
<i>Pakket 10: HR++ beglazing</i>	HR++ beglazing ter vervanging van het huidige glas, in nieuwe houten kozijnen.	- HR++ glas in nieuwe houten kozijnen, U=1,3
<i>Pakket 11: HR++ beglazing</i>	HR++ beglazing ter vervanging van het huidige glas, in de huidige kunststof kozijnen.	- HR++ glas in huidige kunststof kozijnen, U=1,3
<i>Pakket 12: Maatwerkpakket</i>	Een samenstelling van maatregelen die uw adviseur persoonlijk adviseert, gericht op uw wensen in combinatie met maximale energiebesparing.	- 20 m2 PV-cellen multikristallijn 10 W, 10 O - Hybride warmtepomp i.c.m. huidige ketel - 100 mm PIR dakisolatie 6,5% hout, RC=4,22 - 50 mm EPS spouwmuurisolatie, RC=1,82 Gevel - HR++ glas in huidige kunststof kozijnen, U=1,3

Per pakket is na de scan van de woning per woning aangegeven wat de netto terugverdientijd is. Op deze wijze kan een bewoner een weloverwogen keuze maken voor één of meer isolatiemaatregelen.

Motivatie Adviescommissie

De Adviescommissie heeft gekeken naar het selectiecriterium opschalingsperspectief. De Adviescommissie heeft ingeschat of uw aanpak op andere plekken in de gemeente en in het land is toe te passen en is van mening dat het perspectief vooralsnog matig is.

Reactie:

De adviescommissie schat in dat onze aanpak matig is toe te passen op andere plekken in de gemeente en in het land. Die inschatting delen wij niet. Wij zien die inschatting als een ontkenning van de situatie zoals die op het platteland, zeker in de noordelijke en oostelijke provincies, van toepassing is. Het voornoemde platteland kent veel kleine kernen met een oude woningvoorraad die slecht tot matig geïsoleerd is. Daarnaast is het gemiddelde inkomen van de inwoners per hoofd van de bevolking op het platteland relatief laag.

Veelerveen is qua samenstelling van de bevolking, de staat van de woningen, de sociaaleconomische situatie en de gekozen aanpak zoals verwoord in de PAW-aanvraag, exemplarisch voor andere delen in Westerwolde en voor grote delen van het platteland in Nederland. Zo zijn gemeenten als Westerkwartier, Hogeland, Tubbergen, Dinkelland, Borger-Odoorn, Dantumadeel of Waadhoeke te vergelijken met Westerwolde als het gaat om een groot aantal kernen en buurtschappen. Hierbij is vooral buiten de grote kernen, net als in Veelerveen, sprake van een oude woningvoorraad die slecht tot matig geïsoleerd is. Toepassingen in de energietransitie zoals in echt grote kernen of steden zijn ook hier, net als in Veelerveen, niet te gebruiken.

Motivatie Adviescommissie

Alles afwegende heeft dit ertoe geleid dat de Adviescommissie uw aanvraag niet heeft meegenomen in de selectie.

Als afsluitende en overkoepelende reactie willen wij als college hierop aangeven dat wij van mening zijn dat de afwijzing op onjuiste gronden heeft plaatsgevonden. Wij verzoeken u daarom om de afwijzing te heroverwegen op basis van dit bezwaarschrift en de daarin gegeven reacties. Als wij onze aanvraag naast de toegekende aanvragen van bijvoorbeeld Westerkwartier en Coevorden leggen, kunnen wij niets anders concluderen dan dat ook onze aanpak voldoet aan de gestelde criteria en voorwaarden en op een vergelijkbare manier en met een vergelijkbare uitkomst beoordeeld had moeten worden. Wij vinden de motivatie van de Adviescommissie daarom onterecht en verzoeken om een heroverweging van de beslissing om onze aanvraag af te wijzen.

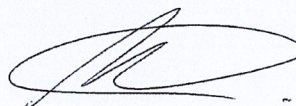
Net als de bewoners van Veelerveen, de Groninger Energie Koepel en diverse deskundigen is het college van B&W van de gemeente Westerwolde ervan overtuigd dat de aanpak in Veelerveen leidt tot een succesvolle proeftuin die als positief voorbeeld zal gaan dienen. Niet alleen voor andere dorpen, buurten en wijken in de gemeente Westerwolde, maar ook voor vele andere en vergelijkbare plattelandsgemeenten in diverse provincies. Wij vertrouwen daarom op een positieve heroverweging.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Westerwolde,

H. Scheper,
gemeentesecretaris

J. Velema,
burgemeester

Z/22/144816/D-393771
17 maart 2022

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Gemeente Westerwolde (GR)
t.a.v. College B&W
Postbus 14
9550 AA SELLINGEN

DGBRW
Bouwen en
Energie/Programma
Aardgasvrije Wijken

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.aardgasvrijewijken.nl

Contactpersoon
paw@minbzk.nl

Kenmerk
2022-0000134049

Uw kenmerk

Datum 15 maart 2022
Betreft Beschikking op aanvraag voor proeftuin met aardgasvrije wijk

Geacht college van Burgemeester en Wethouders,

De aanvraag van uw gemeente met dossiernummer PAW21014 is niet geselecteerd voor een proeftuin met een aardgasvrije wijk.

Op basis van de derde uitvraag in juli 2021 hebben 47 gemeenten een aanvraag ingediend. De Adviescommissie van het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW) heeft een advies opgesteld voor de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening over de te maken selectie van proeftuinen. De minister heeft op basis van het advies van de Adviescommissie Aardgasvrije Wijken de definitieve selectie vastgesteld van in totaal 14 proeftuinen. Elke geselecteerde aanvraag is gehonoreerd voor het aangevraagde bedrag. In totaal was er een budget beschikbaar van ruim 50 miljoen euro.

De Adviescommissie heeft gelet op de onderdelen, zoals beschreven in de brief aan gemeenten dd. 6 juli 2021, met kenmerk 2021-0000314381. De Adviescommissie heeft op basis daarvan gelet of de aanvragen voldoen aan de randvoorwaarden en op de algehele kwaliteit van de aanvragen: met name de financiële en technische onderbouwing, het participatieplan, de wijze waarop de gemeente invulling geeft aan de regierol en de (mogelijke) verbinding met andere wijkopgaven waren hierbij van belang. Ook heeft zij gekeken naar de criteria uitvoeringsgereedheid, energiebesparing en -efficiëntie en opschalingsperspectief en naar de borging van bewonerstevredenheid, draagvlak en betaalbaarheid voor de bewoners. Voor de beoordeling heeft de Adviescommissie als hulpmiddel gebruik kunnen maken van de kwaliteitsanalyses die door experts zijn opgesteld onder coördinatie van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. De Adviescommissie heeft bij de selectie tevens gestreefd naar een diverse portefeuille, waarbij gelet is op een spreiding over technieken, participatieaanpakken en een evenwichtige spreiding over grote/kleine gemeenten, verdeling van huur- en koopwoningen en utiliteitsgebouwen. Tenslotte is gestreefd naar een evenwichtige verdeling van proeftuinen over heel Nederland.

DGBRW
Bouwen en
Energie/Programma
Aardgasvrije Wijken

De aanvraag van uw gemeente voor een proeftuin met een aardgasvrije wijk is niet geselecteerd.

Datum

15 maart 2022

Kenmerk

2022-0000134049

Uw aanvraag is interessant vanwege de stapsgewijze aanpak naar all-electric. Sterke punt is de dorpsaanpak in een krimpregio, met weinig andere technische oplossingen, hoge energielasten en bewoners met een smalle beurs. Positief is dat het initiatief komt vanuit de bewoners, die u als gemeente faciliteert door een projectleider in te zetten en de verbindingen binnen het gemeentehuis te borgen.

Minder sterke punten volgens de Adviescommissie zijn dat de aanpak van de huurwoningen los lijkt te staan van de koopwoningen en de onzekerheid van voldoende deelname van woningeigenaren. Bij die laatste groep maakt de grote vrijblijvendheid een succesvol traject ongewis. Daarnaast leunt de aanvraag sterk op vrijwilligers wat een kans is, maar ook de onzekerheid in haalbaarheid versterkt. De onzekere factor wordt versterkt doordat er niet definitief is gekozen voor een oplossing, maar dat de deur open blijft staan voor een andere techniek in de toekomst, zoals groen gas en/of biogas. Bovendien is de keuze voor HT-warmtepompen als eindoplossing ook nog een onzekere factor, omdat deze voor een goed rendement nog in ontwikkeling zijn.

Er is twijfel of uw aanvraag voldoet aan randvoorwaarde 11 (de aanpak leidt tot zoveel mogelijk direct tot reductie van de warmtebehoefte en het eindbeeld is bekend). De hybride warmtepompen zijn in 2035 nog niet afgeschreven. Een goede analyse hierover en over het energiegebruik van de HT-warmtepomp als alternatief voor de hybride warmtepomp ontbreekt.

Voor de beoordeling heeft de Adviescommissie als hulpmiddel gebruik kunnen maken van de kwaliteitsanalyses die door experts zijn opgesteld onder coördinatie van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. De Adviescommissie beoordeelt echter zelfstandig alle aanvragen.

Uw aanvraag scoort voldoende op de meeste onderdelen en goed op participatieaanpak. Met name op de thema's techniek en financiën zitten nog punten die nadere uitwerking vragen. De Adviescommissie deelt deze kwaliteitsanalyse en is van mening dat uw aanvraag weliswaar voldoende is, maar nog uitwerking behoeft.

De Adviescommissie hecht waarde aan het selectiecriterium uitvoeringsgereedheid. Dat is de mate waarin het aannemelijk is dat, op basis van de in de aanvraag geleverde informatie, de aanpak direct na selectie als proeftuin van start kan gaan én in 2030 (of voor 2040) is afgerond.

Uw aanpak is redelijk tot goed uitvoeringsgereed. Er is met name onzekerheid over de haalbaarheid van de isolatieaanpak.

De Adviescommissie hecht waarde aan het selectiecriterium energiebesparing en -efficiëntie. De Adviescommissie deelt de kwaliteitsanalyse van RVO dat de energiebesparing voldoende is, door de toepassing van de isolatiemaatregelen. Er worden vraagtekens gesteld of het kleine aantal woningen waarop de berekeningen zijn gebaseerd voldoende representatief zijn voor de andere woningen.

DGBRW
Bouwen en
Energie/Programma
Aardgasvrije Wijken

Datum
15 maart 2022

Kenmerk
2022-0000134049

De Adviescommissie heeft gekeken naar het selectie criterium opschalingsperspectief. De Adviescommissie heeft ingeschat of uw aanpak op andere plekken in de gemeente en in het land is toe te passen en is van mening dat het perspectief vooralsnog matig is.

Alles afwegende heeft dit ertoe geleid dat de Adviescommissie uw aanvraag niet heeft meegenomen in de selectie.

Hoogachtend,
De Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,
Namens deze,

F.G. Licher
Directeur Bouwen en Energie

Overeenkomstig de Algemene wet bestuursrecht kan tegen deze beschikking schriftelijk bezwaar worden gemaakt door degene wiens belang rechtstreeks bij deze beschikking betrokken is. Daartoe moet binnen zes weken na de dag van verzending van deze beschikking een bezwaarschrift worden ingediend bij de minister van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, t.a.v. Programma Aardgasvrije Wijken, Postbus 20011, 2500 EA Den Haag. Het bezwaarschrift dient te worden ondertekend en ten minste te bevatten de naam en adres van de indiener, de dagtekening, een omschrijving van deze beschikking alsmede de reden(en) waarom de beschikking niet juist wordt gevonden. Verzocht wordt bij het bezwaarschrift een kopie van deze beschikking en eventueel andere op de zaak betrekking hebbende stukken te voegen. Het bezwaar schort de werking van deze beschikking niet op.